

SANNHETEN OM

FENTANYL

Drop Dead

Murder 8

China White

Poison

Lethal
Injection

Apache

neitilstoff.org

HVORFOR DETTE HEFTET BLE LAGET

Det prates mye om stoffer verden over – på gaten, i skolen, på Internett og på TV. Noe av det er sant, noe er ikke sant.

Det du kanskje ikke vet er at mye av det du hører om stoff faktisk kommer fra langerne. Tidligere langere har sagt at de ville si hva som helst for å få et salg.

Du trenger de virkelige faktaene og sannheten om stoff slik at du kan ta en informert beslutning om det. Det er grunnen til at vi lagde dette heftet – for deg.

Tilbakemelding fra deg er viktig for oss, så fortell oss hva du mener om dette heftet. Besøk oss på NeiTilStoff.org og send oss en e-post på info@drugfreeworld.org.

HVA ER FENTANYL?

Fentanyl er et ekstremt sterktvirkende stoff som har vært brukt i flere tiår som et smertestillende middel. På grunn av dets høye potensial for å forårsake avhengighet, har det primært blitt brukt til å lindre sterke smerter, så som fra fremskreden kreft eller etter en alvorlig operasjon.

Fentanyl er i samme klasse av stoffer som smertestillende midler som morfin eller oksykodon og det ulovlige stoffet heroin. Disse stoffene, kalt *opioider*, er primært produkter av opiumsvalmuen. Noen, som heroin og morfin, kommer direkte fra opium. Andre, som oksykodon, er semisyntetiske, hvilket betyr

at de er skapt i et laboratorium av en naturlig substans. Fentanyl er 100 prosent skapt i et laboratorium og er fullstendig syntetisk.

Ingen planteprodukter trenges for å lage fentanyl, hvilket betyr at det kan lages hvor som helst man kan få tak i laboratoriekjemikalier. Dette har gjort det lett for narkohandelsorganisasjoner å produsere det i ulovlige laboratorier for distribusjon som et gatestoff. I 2013 begynte distribusjonen av fentanyl å skyte i været i USA, hvilket resulterte i at overdosedødsfall økte fra det punktet og framover.

HVORDAN BRUKES FENTANYL?

Som et farmasøytisk legemiddel kan fentanyl påføres huden i et plaster, gis som en pille med veldig lav dose, eller gis i en sugetablett, eller «slikkepinne», som langsomt oppløses. Det finnes også sprayer som brukes under tungen eller i nesen. Flytende fentanyl kan injiseres.

Alle disse formene for fentanyl kan misbrukes. Plaster kan skjæres opp og plasseres under tungen, eller innholdet kan presses ut og svelges.

Ulovlige former for fentanyl finnes ofte i falske reseptbelagte piller, og hver av dem kan være fatale. Fentanyl i pulverform kan oppløses for injeksjon eller for røking i et glassrør. Ikke-farmasøytisk fentanyl kan også legges til øyedråper, nesesypray eller små firkanter av

trekkpapir som brukere plasserer i munnen.

Siden fentanyl kan kombineres med metamfetamin* eller kokain, kan det bli sniffet, røkt eller injisert, med brukere som ikke er klar over at de tar fentanyl.

Et økende antall ulovlige vape-produkter og marihuana blir også tilsatt fentanyl, som kan være dødelig.

HVORFOR ER FENTANYL SÅ FARLIG?

To faktorer gjør fentanyl farlig og dødelig. Den ene er dets utrolige styrke. Det er hele 50 ganger sterkere enn heroin og 100 ganger sterkere enn morfin. Så lite som to milligram ren fentanyl, som bare er noen få korn, kan være en fatal dose.

* metamfetamin: et farlig stoff som forstyrrer nervesystemet, ofte kjent som *meth* eller *crystal meth*

Den andre faktoren er at folk kanskje ikke engang vet at de tar fentanyl. Det blir ofte blandet med ulovlige stoffer som heroin, kokain eller metamfetamin. En uvitende bruker kan uventet få en overdose med fentanyl.

Fentanyl i pulverform blir ofte presset til falske piller som ser ut som ekte reseptbelagte medikamenter. I 2023 beslagla politiet i USA mer enn 80 millioner falske piller som inneholdt fentanyl fra svartebørsen.

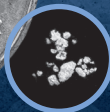

NAVN PÅ GATA

- Apache
- China Girl
- China Town
- China White
- Dance Fever
- Drop Dead
- Fetty
- Friend
- Goodfellas
- Great Bear
- He-Man
- Jackpot
- King Ivory
- Lethal Injection
- Murder 8
- Poison
- Tango & Cash
- TNT

En dødelig dose med fentanyl

(bildet vises i 200 % faktisk størrelse)

FALSKE PILLER: ÉN PILLE KAN DREPE

Kriminelle narkotikanettverk masseproduserer falske piller, tilsetter fentanyl i dem og markedsfører dem som reseptbelagte merkevaremedikamenter.

Falske piller man får fra en venn eller kjøper online eller gjennom sosiale medier kan inneholde fentanyl og kan være dødelig.

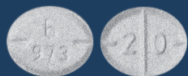
Disse pillene er laget for å se ut som reseptbelagte medikamenter, så som oksykodon (OxyContin og Percocet), hydrokodon (Vicodin) og psykofarmaka eller sentralstimulerende midler (Xanax og Adderall).

Av de fentanyltilsatte falske pillene som ble analysert av DEA*, inneholdt 7 av 10 en potensielt dødelig dose av fentanyl.

Form brukt til å lage ulovlige piller

* DEA: US Drug Enforcement Administration

Ekte reseptbelagt
Adderall-pille

Falsk
Adderall-pille

Ekte reseptbelagt
oksykodonpille

Falsk
oksykodonpille

Ekte reseptbelagt
Xanax-pille

Falsk
Xanax-pille

Jeg gikk ned til rommet hennes og åpnet døren, og jeg fant henne. Hun stod oppreist, men hun stod bøyd med hodet mot armlenet på sofaen og en haug med oppkast. **Da jeg løftet henne opp, var øynene hennes åpne, og jeg visste at hun var død.>>**

– Mor

HVORDAN DREPER FENTANYL?

En person som tar en overdose med fentanyl, blir omtåket og søvnig og kan raskt miste bevisstheten. Stoffet påvirker den delen av hjernen som kontrollerer åndedrettet, så personens åndedrett vil bremse ned og bli vanskelig. De kan begynne å snorke og lage gurglelyder inntil de helt slutter å puste.

Fentanyl kan også stivne musklene i brystet, noe som også stopper pusten. Denne fysiske reaksjonen kan skje umiddelbart etter inntak av stoffet.

«Jeg var bokstavelig talt klinisk død i min mors stue, ved min mors føtter foran søsteren min. Og jeg ville aldri være i den situasjonen.»

– Kyle

SYMPTOMER PÅ FENTANYL-OVERDOSE

Siden selv små doser med fentanyl kan være fatale, kan det å gjenkjenne tegnene på en overdose redde et liv.

Her er noen symptomer på en fentanylrelatert overdose:

- Dyp søvn
- Uresponsiv eller bevisstløs
- Langsom, svak pusting
- Kald og klam hud
- Pustestans
- Blå negler og lepper
- Gispning, gurgling eller snorking

KORTTIDSVIRKNINGER AV FENTANYL

Faren for en person som tar fentanyl, enten med vilje eller utilsiktet, er at han for lett kan få en dødelig overdose – selv etter én gangs bruk.

- Død
- Dyp søvn
- Forvirring
- Dårlig fysisk koordinasjon
- Døsighet
- Kvalme
- Brekninger
- Små pupiller
- Forstoppelse
- Hodepine
- Pustevansker

«For to år siden i dag begravde jeg sønnen min. Han var 29, og han tok en Xanax-pille fra svartebørsen som var tilsatt fentanyl. Han sovnet og våknet aldri igjen.» – Far

LANGTIDSVIRKNINGER AV FENTANYL

Den mest opplagte langtidsvirkningen av fentanyl er avhengighet. Fordi stoffet er så kraftig, kan avhengighet oppstå raskt. Dette er en av grunnene til at noen narkolangere tilsetter fentanyl til metamfetamin eller kokain – for å få kundene sine raskt hektet på stoffene sine.

Langere blander også fentanyl med andre stoffer fordi bare små mengder er nødvendig for å få en bruker til å bli høy. Å tilsette fentanyl gjør andre stoffer kraftigere og billigere, men også mer dødelige.

- Avhengighet
- Permanent skade på åndedrettssystemet
- Mental tåke
- Skader på lever og nyrer
- Depresjon, angstelse og humørsvingninger
- Svekket immunsystem
- Død

EN KORT HISTORIE OM FENTANYL

Fentanyl ble utviklet som et medisinsk medikament i 1959 og godkjent til medisinsk bruk i 1968. Det ble først brukt på sykehus som en injeksjon mot sterke smerter eller i bedøvelsesmidler for kirurgiske inngrep. På grunn av fentanyls potensial for å forårsake

avhengighet, blir det primært ordinert kun mot alvorlig smerte i omsorg for pasienter i livets slutfase, så som pasienter med terminal kreft.

På 1990-tallet ble fentanylplasteret godkjent, og i 1998 begynte fentanyl å bli distribuert i sugetablettform. Etter disse utgivelsene ble

mindre mengder av disse formene ulovlig tatt fra medisinske fasiliteter og illegalt solgt på gaten, noe som resulterte i et lite antall overdosedødsfall hvert år.

OVERDOSEDØDSFALL

I 2006 begynte en dramatisk økning i fentanylrelaterte overdoser å bli registrert i USA. De ble sporet til et ulovlig laboratorium i Toluca, Mexico. Da dette laboratoriet ble stengt, sank antallet dødsfall tilbake til lave nivåer.

Så, i 2013, begynte dødsfallene å øke igjen da laboratorier i Asia fabrikerte fentanyl i store mengder. Etablerte narkohandelorganisasjoner begynte å importere fentanyl fra disse laboratoriene, og tilsatte ofte fentanyl til heroin, metamfetamin, kokain og falske reseptbelagte

medikamenter. Etter hvert som narkohandel mønstrene ekspanderte, økte antallet overdosedødsfall stadig igjen.

Centers for Disease Control and Prevention i USA anslår årlige fentanylrelaterte dødsfall til mer enn 70 000. I løpet av ett år blir det anslått at 84 prosent av alle opioid-dødsfall involverte et stoff fra fentanylfamilien.

STERKERE ENN FENTANYL

Det finnes dusinvis av stoffer forbundet med fentanyl, og noen av dem er enda kraftigere. For eksempel er karfentanil 100 ganger kraftigere enn fentanyl og brukes til å behandle elefanter. Men langene har lagt det til stoffer som er ment for mennesker, og forårsaket tusenvis av dødsfall.

Fentanyl

Karfentanil: 100x
kraftigere

FENTANYLDØDSFALL: EN KATASTROFAL EPIDEMI

I nnvirkningen av fentanyl har vært mest tragisk i USA, hvor to av tre overdosedødsfall i løpet av ett år ble forårsaket av fentanyl.

I april 2021 nådde det totale antallet overdosedødsfall i løpet av en 12-måneders periode 100 000 for første gang, med fentanyl som hovedårsaken.

I Canada involverte 76 prosent av opioidrelaterte overdosedødsfall i første halvdel av 2022 fentanyl eller en fentanyllignende substans. Det totale antallet opioid-dødsfall ble nesten fordoblet på bare noen få år.

I Europa rapporterte 13 land fentanylrelaterte dødsfall, inkludert Tyskland, Sverige, Storbritannia og Finland.

**ZACHARIAH
FOR ALLTID 17**

**ISSAIAH
FOR ALLTID 15**

**AVA
FOR ALLTID 24**

**AMANDA
FOR ALLTID 28**

**JAMES
FOR ALLTID 34**

7 av 10 piller solgt på svartebørsen som inneholder fentanyl, inneholder en potensielt dødelig dose.

FENTANYL-OVERDOSE-DØDSFALL I USA SAMMENLIGNET MED ANDRE OPIOIDER

HVEM VI MISTET PÅ GRUNN AV FENTANYL

Prince: Musikkikonet døde av en utilsiktet overdose av selvadministrert fentanyl.

Mac Miller: I en alder av 26 år døde rapperen og produsenten av en kombinasjon av kokain, alkohol og fentanyl.

Tom Petty: Sangeren/låtskriveren tok en overdose med en fatal blanding av fentanyl, oksykodon, Xanax og andre substanser.

Lexii Alijai: Den 21 år gamle rapper/sanger/låtskriveren døde av en overdose av fentanyl og alkohol.

Tyler Sanders: Den unge skuespilleren hadde en bakgrunn med ulovlig stoffmisbruk før han tok en overdose av fentanyl da han var 18.

Angus Cloud: Skuespilleren, kjent som «Fez» på *Euphoria*, døde da han var 25 år gammel av en cocktail av ulovlige stoffer, inkludert fentanyl.

Jordan Cashmyer: Reality-TV-personligheten var 26 år da hun døde av en overdose av fentanyl og kokain.

Jimmy Hayes: Den 31 år gamle National Hockey League-stjernens død var forårsaket av fentanyl- og kokaintoksisitet.

Jaylon Ferguson: Hans NFL-karriere ble avbrutt ved 26 års alder da han tok en overdose av fentanyl og kokain.

Tyler Skaggs: Baseballspiller

Coolio: Hiphop-legende

Shock G: Amerikansk rapper

Luke Bell: Countrymusikk-sanger

Logan Williams: Skuespiller

Daniel Mickelson: Skuespiller

Michael K. Williams: Skuespiller

Frank Vallelonga Jr.: Skuespiller

PRINCE

TOM PETTY

MAC MILLER

HVA LANGERNE VIL FORTELLE DEG

Da tenåringer ble spurt for å finne ut hvorfor de startet å bruke stoff i første omgang, svarte 55 prosent at det var på grunn av press fra venner. De ønsket å være kule og populære. Langerne vet dette.

De vil nærme seg deg som en venn og tilby å «hjelp deg» med «noe som hjelper deg med å slappe av og føle deg bra».

Narkolangerne vil si hva som helst for å få deg til å kjøpe stoffet sitt, bare for å tjene penger.

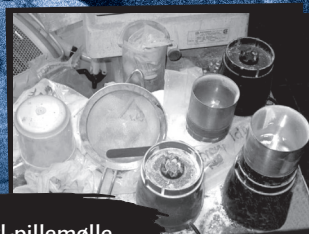
De vil fortelle deg at de har et kvalitetsprodukt, selv om de kanskje ikke aner hva som er i det, eller hvor sterkt det er. De kan til og med forsikre deg om at pillene eller heroinet ikke inneholder noe fentanyl, når de faktisk kan inneholde dødelige doser.

En narkolanger som ble arrestert for å selge fentanyl og metamfetamin, sa: «Hvis de kan overleve rusen, vil jeg alltid ha en lønnslipp.»

Skaff deg faktaene om stoff. Ta dine egne beslutninger.

«Jeg kunne bokstavelig talt ta det minste kornet du kunne se med øyet ditt, og det ville være en dose. Jeg begynte å ta det med meg omkring og gi det til folk, og det eksploderte ryktet mitt.»

– Sim (som solgte fentanyl før han ble arrestert)

En ulovlig fentanyl-pillemølle

Sannheten om Stoff

Stoff er grunnleggende sett gift. Hvor mye som tas avgjør virkningen.

En liten mengde virker stimulerende (øker aktivitet). En større mengde virker som et beroligende middel (undertrykker aktivitet). En enda større mengde virker som en gift og kan ta livet av en.

Dette er sant for ethvert stoff. Bare mengden som trengs for å oppnå den ønskede virkningen varierer.

Men mange stoff har enda en ulempe: de påvirker sinnet direkte. Dette kan forvrengte brukerens oppfatning av hva som skjer rundt ham. Som et resultat kan en persons handlinger virke

merkelige, ufornuftige, upassende og til og med destruktive.

Stoff avskjærer alle følelser, de ønskverdige så vel som de uønskede. Så, mens de gir hjelp med lindring av smerte for en kort tid, utsletter de også evner og årvåkenhet og gjør tankene uklare.

Medisiner er substanser som har til hensikt å øke eller senke hastigheten, eller forandre noe med hensyn til hvordan kroppen din fungerer for å prøve å få den til å fungere bedre. Noen ganger er de nødvendige. Men disse er fortsatt narkotiske midler: De fungerer stimulerende eller beroligende, og for mye kan ta livet av deg. Så hvis du ikke bruker medisiner slik de er ment å brukes, kan de være like farlige som ulovlige stoffer.

**Det virkelige svaret er
å få faktaene og ikke ta
stoff i første omgang.**

HVORFOR BRUKER FOLK STOFF?

Folk bruker stoff fordi de ønsker å endre noe i livet sitt.

Her er noen av grunnene unge mennesker har angitt for å ta stoff:

- For å passe inn
- For å slippe vekk eller slappe av
- For å ikke kjede seg
- For å virke mer voksne
- For å gjøre opprør
- For å eksperimentere

De tror stoff er en løsning. Men til sist blir stoff problemet.

Skjønt det kan være vanskelig å se ens problemer i øynene, er følgene av å bruke stoff alltid verre enn det problemet man prøver å løse med dem. Det virkelige svaret er å få faktaene og ikke ta stoff i første omgang.

Millioner av eksemplarer av hefter som disse har blitt delt ut til folk verden over på 20 språk.

Når nye stoff dukker opp på gaten, og mer informasjon om deres virkninger blir kjent, blir eksisterende hefter oppdatert og det blir lagd nye.

Heftene blir utgitt av Foundation for a Drug-Free World (Stiftelsen for en Stoffri Verden), en allmennyttig organisasjon med hovedkontor i Los Angeles i California.

Stiftelsen skaffer til veie undervisningsmaterialer, råd og koordinerer sitt internasjonale nettverk til forebygging av stoffmisbruk. Organisasjonen arbeider med unge, foreldre, lærere, frivillige organisasjoner og myndigheter – alle som er interessert i å hjelpe mennesker til et liv uten stoffmisbruk.

REFERANSER:

For kildematerialet som ble brukt til å sette sammen dette heftet, gå til [NeiTilStoff.org/refs](https://neitilstoff.org/refs).

FOTO: side 5–7: DEA; side 14–15: Angels Across America, bilder brukt med tillatelse fra ofrenes familier; side 17: Wikimedia, Takahiro Kyono (Tom Petty), Wikimedia, The Come Up Show (Mac Miller), Wikimedia, Penner (Prince); side 19: DEA

FAKTA DU TRENGER Å VITE

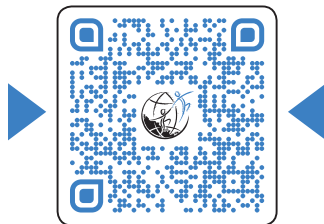
Dette heftet er ett i en serie med publikasjoner som inneholder fakta om marihuana, alkohol, fentanyl, syntetisk narkotika, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og metamfetamin, snifffestoffer, heroin, LSD og misbruk av reseptpliktige legemidler. Utstyrt med denne informasjonen kan leseren ta beslutningen om å leve et liv uten stoff.

For å gjøre gratis online-kurs eller for å komme i kontakt med en Stoffri Verden-avdeling i ditt område, gå til NeiTilStoff.org

Foundation for a Drug-Free World

NeiTilStoff.org • info@drugfreeworld.org

1 888 668 6378 • 1 818 952 5260

Skann her for å laste ned dette heftet